

TÜRK VE İSLÂM ESERLERİ MÜZESİNDE BULUNAN

MEMLÛK KERAMİKLERİ

Tülây REYHANLI

Bugün Türk ve İslâm Eserleri Müzesinde bulunan, Memlûk Devrine ait keramikler, taşıdıkları armaların zenginliği yönünden, diğer dünya müzelerindeki aynı devir Memlûk keramikleri yanında oldukça önemli sayılır⁽¹⁾. Müze kayıtlarına göre bunlar, 18.I.1945 tarihinde, Kahire Arap Müzesi tarafından Türk ve İslâm Eserleri Müzesine hediye edilmişlerdir. Hepsi parça halinde olan keramiklerde tarih veyahut Emîr adı tesbit edilememiştir. Kaynaklar ve bugüne kadar yapılan çalışmalar, arma motiflerinin, XIII. ve XIV. yüzyıllarda, Mısır'da Memlûk'ler zamanında çok kullanılmaya başladığını yazmakta, bazıları bunu, Memlûk Sultanlığında idarenin askerî bir temele dayanmasına bağlamaktadırlar (1a). Arma, Memlûkler devrinde gelişmiştir⁽²⁾. Memlûklerde armalar Emîr arması veya memuriyetlerin işareti olarak kullanılmışlar. Her memuriyetin bir arması vardı ve bu memuriyete giren her emîr aynı armayı taşıyordu. Memuriyet değiştiren emirlerin armalarını da değiştirdikleri görülmektedir. Armalı Memlûk keramiklerinin ilk tarihli örnekleri XIII. yüzyıl sonu ve XIV. yüzyıl başına gitmektedir ki⁽³⁾ bu da Bahrî Memlûkleri zamanına (146-792/1280-1390) rastlamaktadır. Arma, mevcut memuriyetlerle birlikte devam ettiğine göre, armalara ba-

1) M.S. Dimand, *Muhammedan Decorative Art*, New York, 1958.

R.L. Hobson, *British Museum, A Guide to the Islamic Pottery of the Near East*, London, 1932.

1a) Pier, Garret Chatfield, «Saracenic Heraldry in Ceramic Decoration», *Bulletin of Metropolitan Museum of Art*, Vol. III, s. 8-11.

Stanley, Lane-Poole, *Saracenic Art, Art of the Saracens in Egypt*, 2 parts, Chapman and Hall, Ltd., London, 1886, s. 274-280.

L.A. Mayer, *Saracenic Heraldry*, Oxford, 1933.

2) C.E. Bosworth, *The Islamic Dynasties*, Edinburg, 1967, s. 63-67.

3) L.A. Mayer, aynı eser, s. 34-35.

karak keramikleri tarihlendirmek güç olmaktadır. Mayer, tarihli kitabelerin kalıplarına göre kronolojik bir sıralama yapmıştır. Fakat elimizdeki parçalarda okunabilen yazılar bir mânâ ifade etmemektedirler. Bu keramikler, madde ve teknik yönünden, XIII. yüzyılda Anadolu'da yapılmış olan kırmızı hamurlu, sgraffito teknikli Selçuklu keramikleri ile benzerlik gösterirler⁽⁴⁾. Aynı devir Memlûk keramiklerinin bir diğer gurubu «slip» tekniği ile yapılmışlardır ve İznik'te bulunan XIV. yüzyıl İlk Osmanlı Keramikleri ile aynı teknik özelliklere sahiptirler⁽⁵⁾.

TEKNİK :

Kiremit rengi, kırmızı, kaba hamurlu bu keramiklerin günlük eşya olarak kullanılmak üzere imal edildikleri anlaşılmaktadır. Dekorlamada sgraffito tekniği kullanılmıştır. Kaba, dekorlamadan önce ince, beyaz bir astar sürülmüş, dekor çizilmiş ve renkli bir sıra batırılmıştır. İçi ve dışı aynı renk sırla sırlanan kaplar da vardır. Dekor, astar üzerine kabın kırmızı rengi görülecek şekilde çizildiği için, sır, bu kısımlarda daha kalın ve koyu, astar üzerinde kalan kısımlarda ise daha açık bir renk almaktadır. Yalnız bazı parçalarda, dekorun içinde kalan astar diğer kısımlara göre kabarık görünmekte, bu da dekorların kabarık bir astarla belirtildiği sanısını uyandırmaktadır (Bak. Env. No. 2809, 2815, 2816, 2817). Bazen dekorlar değişik renkli bir astarla (slip) kabartılmışlardır⁽⁶⁾.

FORM :

Müzedede bütün bir parça yoktur. Her ne kadar elde bulunan parçalar birleştirilememişse de bazı yazılı parçaların armalılarla bir bütün teşkil etmesi uzak bir ihtimal değildir. Koleksiyonu meydana getiren kenar ve dip parçaların formları aşağı yukarı aynı büyüklükte, yuvarlak ağızlı, derin, yüksek ayaklı kaplara ait olduklarını göstermektedir. Diğer dünya müzele-

4) Oktay Aslanapa, «Turkish Ceramic Art», *Archaeology*, New York, June, 1971, s. 209-219.

Oktay Aslanapa, «Scherben und Keramiköfen aus Kalehisar», *Anatolica* 1 (1967).
Oktay Aslanapa, «İznik Kazılarında Ele geçen keramikler ve Çini Fırınları», *Türk Sanatı Tarihi Araştırma ve İncelemeleri II.*, Millî Eğitim Basımevi, İst. 1969, s. 62-73.

5) George T. Scanlon, «The Fustat Mounds, A Shard Count, 1968», *Archaeology* New-york, June 1971, s. 220-233.

6) George T. Scanlon, aynı eser.

rinde bulunan örnekler, bu teknikle genel olarak, yüksek ayaklı, çukur kâselerin, tabakların yapıldığını doğrulamaktadır.

RENK :

Armalı Memlûk keramikleri için renk çok önemlidir⁽⁷⁾. Renkli sır tekniği ile yapılan keramiklerde sır rengi olarak, en çok kahverengi, yeşil ve bunların açıktan koyuya bütün tonları kullanılmıştır.

DEKOR :

Armalı ve yazılı olarak iki grupta tophiyabileceğimiz parçalarda yazılar, Sultanı veyahut Emîri öven cümlelerden ibarettir. Bunların sonunda Emîrin adı zikredilmektedir. Arma, kabın tabanında, yuvarlak bir madalyon içinde yer alır⁽⁸⁾. Yazı, kenarda dolaşmaktadır. Küff'nin yerini nesih yazı almıştır⁽⁹⁾. Yazıların arasında, madalyon içinde arma motifine raslandığı da olur. Bazan yazılar, primitif, kaba bitkisel bir zemin üzerinde yer alırlar.

Elde bulunan parçaların üzerindeki armaların kimler tarafından kullanılmış olduğunu bilmek yararlı olmaktadır.

Kartal : İki tip kartal figürü kullanılmıştır : Çift başlı ve başı sola dönük.

Tokuztemür : (Ölm. 746/1345). Madalyon iki kısma ayrılmış, alt kısma bir kâse üzerinde bir kartal resmedilmiştir⁽¹⁰⁾.

Bahâdur al-Hamavî : Bir bohça üzerinde sola bakan kartal⁽¹¹⁾.

Musa b. Ali b. Kalaûn (687-1288/723-1318) : Kanatlarını açmış, başı sağa dönük kartal⁽¹²⁾.

Baysarı (ölm. 697/1297-98) : Çift başlı kartal⁽¹³⁾.

7) L.A. Mayer, aynı eser.
Stanley, Lane-Poole, aynı eser.
P.G. Chatfield, aynı eser.

8) L.A. Mayer, aynı eser.

9) » » »

10) » » » , s. 235-239.

11) » » » , s. 95.

12) » » » , s. 169-170.

13) » » » , s. 112.

Sâlâr : Kanatlarını açmış, kuyruğu zambak şeklinde kartal (13^a). Nâsır ad-Dîn Muhammed (1294, 1299, 1309. Üç defa tahta çıkmıştır) (13^b).

Pars (veyahut aslan) : Baybars (620/1223-676/1277). En eski örnek olarak bilinir. Aslan, Memlûk armasında genellikle sola doğru yürürken, sağ pençesi kalkmış ve kıvrık kuyruklu tasvir edilmiştir(14).

El-Melik el-Muzaffer ebû-s-Sa'âdet b. el-Melik el-Müeyyed Abî an-Nasr Şeyh (ölm. 833/1430) : Yürüyen aslan(15).

Aydemür (ölm. 700/1300) : Düz bir zeminde, sola doğru büyük adımlarla yürüyen aslan(16).

Yaşbak b. Mehdi (ölm. 885/1480) : Aslan(17).

Berke Han (658/1260-678/1280) : Yürüyen aslan(18).

Zambak (Fleur de Lis : Birçok emirler tarafından, diğer motiflerle birlikte kullanılmıştır(19). Düz, yuvarlak bir zeminde zambak arması taşıyan emirler: El-Melik el-Muzaffer Hacı (732/1331-748/1347)(20), El-Melik el-Eşref Şa'ban (ölm. 778/1377)(21), Ali b. Şa'ban (ölm. 783/1381)(22), Ahmed b. İsmâ'il el Kucukî(23).

13^a) L.A. Mayer, «Le Blâson De L'Amir Salar», *Journal of the Palestine Oriental Society*, V., 1925-26, s. 58-60.

13^b) C.E. Bosworth, aynı eser, s. 63.

14) L.A. Mayer, Not. 1. deki eser, s. 9, 106-110.

15) L.A. Mayer, Not 1 deki eser, s. 51-52.

16) » » » , s. 84-85.

17) » » » , s. 251-253.

18) » » » , s. 102.

19) » » » , s. 22-24.

20) » » » , s. 119-120.

21) » » » , s. 199.

22) » » » , s. 57-58.

23) » » » , s. 49-50.

Kılıç : Silâhdar armasıdır. Tek veyahut bir çift olarak resmedilmiştir. Akturak(24), Esendemür (ölm. 710-711/1310-1311)(25), Bahâdur az Zahirî (ölm. 710/1310)(26), Canibek (ölm. 867/1463)(27), Kuncak el-Harizmî(28), Melektemür(29), Yulbuğa an-Nasirî (ölm. 776/1374)(30), Yusuf el-Bacasî (ölm. 1409)(31), Yusuf az Zahirî(32), Akuş el-Afram (ölm. 716)(33) bu armayı kullanmışlardır.

Hilâl : Görünürdeki şekli ile sadece Ali b. Hilâl ed-Devle'nin (ölm. 739/1338) armasıdır. Kendisi Şadd el İmare'dir(34).

Gürz : Cumakdâr armasıdır. Sarayda bir cumakdâr olduğuna göre çok az kaptta bu armaya raslanmaktadır. Şimdiye kadar gürz armalı ve kitabeli üç parça bulunmuştur. Bunlardan bir tanesinde arma, elimizde bulunan parçadakine benzemektedir ki bu da XIV. y.y başlarına tarihlenmiştir. Emîr Rûkn el-dîn Baybars el-Bedrî'ye ait bir kitabe taşır(35).

Polo Sopası : Cükendâr armasıdır. Karasunkur (ölm. 728/1328), El-Melik (ölm. 747/1346), Altınbuğa el-Alâî (ölm. 742/1342), Aydemür ez-Zerdkeş, Kazan, Kumarî (ölm. 747/1346), Kutlu Hatun bu armayı kullanmışlardır(36).

Hedef : Elmas (734/1333), Yusuf el-Bacasî (ölm. 812/1409), Halil, Şihab ed-Dîn b. Faracî'nin armasıdır(37).

24) » » » , s. 13.

25) » » » , s. 71.

26) » » » , s. 79-80.

27) » » » , s. 97.

28) » » » , s. 131-132.

29) » » » , s. 147-148.

30) » » » , s. 152.

31) » » » , s. 248.

32) » » » , s. 257.

33) » » » , s. 259.

34) » » » , s. 54.

35) L.A. Mayer, «A New Heraldic Emblem of The Mamluks», *Ars Islamica*, IV., s. 349-351.

36) L.A. Mayer, Not. 1 deki eser, s. 16-17, 86-87, 189, 191-192, 193.

37) D.G. Chatfield, aynı eser, s. 8-11.

L.A. Mayer, Not. 1 deki eser, s. 139-140, 206-7, 241, 257-58.

J. Souvaget, «Noms et Surnoms de Mameluks», *Journal Asiatique*, 1950, s. 32-57.

Rozet : Bu armayı taşıyanlar : Musa b. Yağmur (ölm. 663/1264), Kâfur er Rumî (ölm. 684/1285), Bahadır As (ölm. 730/1329), Altunbağa b. Yusuf (ölm. 723/1323), Muhammed b. Kalaun (709-41/1310-41), Baybuğa (ölm. 754/1353). Fakat emirlerin kullandıkları altı ve sekiz yapraklı rozetlerdir. Elimizdeki parçada bulunan beş yapraklı rozet, yapılan araştırmalara göre sadece Rasulîlerin arması olmuştur. Rasulîler, 626-858/1229-1454 yılları arasında Yemen'de hüküm sürmüş, Memlûklerle kültürel ve politik ilişkiler kurmuş küçük bir devlettir⁽³⁸⁾.

Kâse : Memlûkler tarafından en çok kullanılan motiflerin başında gelmektedir. Sakî armasıdır. Bunun yanında kâsenin bir ka's el-fütüvve olarak kullanıldığı, asillik pantolonu (nobility trousers) ile olduğu zaman ise genel asalet sembolü olduğu iddiaları vardır. Biyografik araştırmalara ve kitabelere rağmen sakî ile çaşnigîr arasında bir fark olmadığı da söylenmektedir. Tengiz an-Nasrî (741/1340), Yulbuğa el-Umarî (ölm. 768/1366), Tengizbuğa (ölm. 759/1358), Bayhucar (ölm. 731/1330), Hüseyin b. Kusun, Kitbuğa kâse motifini arma olarak kullananların başında gelmektedirler⁽³⁹⁾.

Bohça : Terzibaşının armasıdır. Diğer motiflerle birlikte birçok emirin arması olmuştur. Mengüveriş (ölm. 688/1289), Aydemür el-Kaymari (ölm. 700/1300), Argun el-Ala'i (ölm. 748/1347-8) kullanmışlardır⁽⁴⁰⁾.

ARMALI PARÇALAR :

Env. No. 2780 (Res. 1)

Boyutları : 10X10 cm.(*)
Bir kaba ait dip parça.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

38) L.A. Mayer, Not. 1 deki eser, s. 24-25, 171, 135-136, 93-94, 64-65, 111.

C.E. Bosworth, aynı eser, s. 76-77.

39) L.A. Mayer, Not. 1 deki eser, s. 10-13, 218-223, 249, 7., 43-144.

40) > > > , s. 14-15, 155-156.

* Boyutlar, parçaların en geniş ve en dar yerlerinden alınmışlardır.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde, alt kısımda bir kâse, üst kısımda, kanatlarını açmış, başını sağa çevirmiş, göğsünde bir damla motifi bulunan bir kartal figürü.
Arma, Tokuztemür'ün armasına çok benzemektedir.

Env. No. 2781 (Res. 2)

Boyutları : h=5 cm.
10X8 cm.
Ayaklı bir kaba ait dip parça.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde, sola doğru büyük adımlarla yürüyen bir pars figürü.
Baybars'dan (620/1223), Yaşbak min Mehdi'ye (Ölm. 885/1480) kadar birçok emirin arması olmuştur. Onun için keramiği kısa tarihler arasına yerleştirmek imkânsızdır.

Env. No. 2782 (Res. 3)

Boyutları : h=5 cm.
10X8, 5 cm.
Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito. İçi ve dışı sarı sırlı

b) **Renk :** Zemin ve arma sarı, madalyon kahverengidir.

c) **Arma :** Koyu kahverengi bir madalyon içinde üç yapraklı bir zambak motifi.

Env. No. 2784 (Res. 4 a, b)

Boyutları : h=8 cm.
11X9 cm.
Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Zemin açık renk, arma kahverengi.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde bir zambak motifi.

Env. No. 2785 (Res. 5)

Boyutları : h=5 cm.
11,5X9,5 cm
Bir kaba ait dip parça

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Dekor, yeşil zemin sarı, dış kısmı kahverengidir.
c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon, eşit olmıyan iki kısa ayrılmış, üst kısma iki kılıç motifi resmedilmiş, alt kısım boş bırakılmıştır. Sırlar yer yer dökülmüştür.

Env. No. 2786

Boyutları : h=5 cm.
10X9 cm.

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito. Dışı yeşil, içi kahverengi sırlı.
b) **Renk :** Madalyon kahverengi, zemin sarı, dış kısım yeşil.
c) **Arma :** Kahverengi bir madalyon içinde bir balta motifi ile dekorlanmıştır.

Env. No. 2787

Boyutları : h=6 cm.
10, 5X8 cm.
Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Zemin sarı, madalyonun konturları kahverengi, arma kahverengidir.
c) **Arma :** Kahverengi konturlu yuvarlak bir madalyon içinde, kahverengi, bir kılıç ve ay motifi ile dekorlanmıştır.

Env. No. 2788 (Res. 6)

Boyutları : h=5 cm.

13X11 cm.

Dip p.

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Astarlanan kısımlar ve motif sarı, zemin kahverengidir.
c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde bir yarım ay (hilal) motifi ile dekorludur.
Arma, diğer motiflerle birlikte de çok kullanılmıştır. (Kılıç ve bohça motifi ile)

Env. No. 2789 (Res. 7 a, b)

Boyutları : 8X7 cm.

Parça keramik

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Açık ve koyu kahverengi.
c) **Arma :** İçi ve dışı dokurludur. İç kısımdaki dekor pek belli olmamakla beraber yuvarlak bir madalyon içinde zemin 3 kısma ayrılmış, orta kısma bir güz motifini resmedilmiştir. Dış yüzü bitkisel dekorludur. Sırları dökülmüştür.

Env. No. 2790 (Res. 8)

Boyutları : h=6 cm.

15X3 cm.

Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Kahverengi, sarı
c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde, sırt sırta iki polo sopası ile dekorlanmıştır.

Env. No. 2791 (Res. 9)

Boyutları : h=5 cm.

11X10 cm.

Bir kaba ait dip parça.

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito. Kabın dışı da sırlıdır. Üç ayak izi vardır.
b) **Renk :** Sarı ve kahverengi
c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyonun alttan 1/3 ü boş bira-

kılmış, orta ve alt kısma, kahverengi zemine iki polo sopası resmedilmiştir.

Env. No. 2792 (Res. 10)

Boyutları : h=5 cm.

12X12 cm.

Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito. Kabin dışı da sırlıdır.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyonun alttan 1/3 ü boş bırakılmış, üstteki kısma, sırt sırta iki polo sopası resmedilmiştir. Sırlar yer yer dökülmüştür.

Env. No. 2793 (Res. 11)

Boyutları : h=6 cm.

13X12 cm.

Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Sarı ve kahverengi

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde 'hedef' motifi ile dekorlanmıştır.

Env. No. 2794 (Res. 12)

Boyutları : h=8 cm.

10X10 cm.

Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito. Ayak kısmı tamamen sırlı.

b) **Renk :** Kahverengi, sarı.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde, beş yapraklı bir rozet motifi ile dekorlu. Dış kısımdaki sade dekorun pek azı görülüyor.

Env. No. 2795

Boyutları : h=7 cm.

17X14 cm.

Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Kahverengi, sarı

c) **Arma :** Yuvarlak madalyon üç kısma ayrılmış, alt ve üst kısımlar boş bırakılmış, ortaya, kahverengi zemin üzerine bir kâse motifi çizilmiştir.

Env. No. 2800 (Res. 13)

Boyutları : h=5 cm.

11X10 cm.

Dip parça.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Sarı, kahverengi.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde «bohça» motifi ile dekorlanmıştır.

Env. No. 2801 (Res. 14)

Boyutları : 11X10 cm.

Dip parça.

Özellik : Env. No. 2800 ün aynıdır. Yalnız ayak kısmı kırıktır.

Env. No. 2802.

Boyutları : 9X8 cm.

Dip parça.

Özellik : 2800 ün aynıdır.

Env. No. 2803

Boyutları : h=5 cm.

10X7 cm.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Madalyon kahverengi, konturlar ve dekor kahverengi, sır rengi sarıdır.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde, kahverengi bir kâse motifi ile dekorludur.

Env. No. 2805

Boyutları : h=4 cm.

11X8, 5 cm.

Dip parça.

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito, dışı sarı sırlı.
 b) **Renk :** Kahverengi, yeşil.
 c) **Arma :** Koyu kahverengi yuvarlak madalyon, kahverengi bir şeritle ikiye bölünmüştür.

Env. No. 2806 (Res. 15)

Boyutları : h=4 cm.

7X9 cm

Dip parça.

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
 b) **Renk :** Kahverengi
 c) **Arma :** Yuvarlak madalyon üç kısma ayrılmış, ortadaki kısma; küçük bir benek yerleştirilmiştir.
 Kime ait olduğu bulunamadı.

Env. No. 2807 (Res. 16)

Boyutları : h=4 cm.

12X11 cm.

Dip parça.

- Özellik :** a) **Teknik :** Sgraffito
 b) **Renk :** Sarı sırlı.
 c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde geometrik geçme dekorludur. Üzerinde üç ayak izi vardır.
 Kime ait olduğu bulunamadı.

Env. No. 2808 (Res. 17)

Boyutları : h=6 cm.

13X11 cm.

Yüksek ayaklı bir kaba ait dip parça.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Kahverengi, sarı.

c) **Arma :** Yuvarlak bir madalyon içinde, birbirine geçmiş iki rumi motifi ile dekorludur. Dışı da sırlıdır. Sırların bir kısmı dökülmüştür.
 Aynı motif, Fustat'da bulunmuş (Bugün Boston Museum of Fine Arts da N. 14.391) bir keramik kabin dibinde de vardır. Kabin kitabesi :
 جمال الدين ادام

YAZILI PARÇALAR :

Env. No. 2809 (Res. 18 a, b)

Boyutları : 14X15 cm.

Kenar ve dip parça.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** İçi sarı, dışı kahverengi sırlı.

c) **Dekor :** İçi ve dışı yazılı dekorludur. Kenarda bir örgü motifi bordür olarak uzanır. Dış kısımda da yazı dekoru vardır. Dış tarafın dip kısmında, ortası tarımalı, yuvarlak motifler yer alır. Üç parça yapıştırılmış haldedir.

İçteki yazı : ... مما عمل الامرال... (okunabilen)

Dıştaki yazı : okunamadı.

Env. No. 2810

Boyutları : 19X14 cm.

Parça k.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Açık ve koyu kahverengi.

c) **Dekor :** Yazı dekorludur. Sırları yer yer dökülmüştür.

Env. No. 2811 (Res. 19)

Boyutları : 13X10 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Açık ve koyu kahverengi
c) **Dekor :** Yazı dekorludur. Dış kısımda sade bir bordür doluşır.

Yazı : المولى الامرى (okunabilen)

Env. No. 2812 (Res. 20 a, b)

Boyutları : 9X13 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito
b) **Renk :** Zemin sarı, dekorlar kahverengi
c) **Dekor :** İçi ve dışı yazı dekorludur.

İçi : عمل رسم (okunabilen)

Dışı : okunamadı

Env. No. 2813 (Res. 21)

Boyutları : 10X10,5 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito. Alt bordürde, astar üzerine ikinci bir renk tesbit edilmiş.

b) **Renk :** Kahverengi, sarı.

c) **Dekor :** Yazı dekorlu :

... الملكى (okunabilen)

Env. No. 2814 (Res. 22)

Boyutları : 17,5X16,5 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito
c) **Dekor.** Ön kısmı yazı dekorlu, arka kısmı dekorsuzdur.

... عمل رسم الدار ال (okunabilen)

Env. No. 2815 (Res. 23)

Boyutları : 13X14 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Kahverengi, sarı.

c) **Dekor :** Yazı dekorludur. Kabin kenarında; kahverengi, şerit doluşır.

Env. No. 2816 (Res. 24)

Boyutları : 13X11 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Kahverengi, sarı.

c) **Dekor :** İçi ve dışı yazı dekorludur. Kenarda motifleri vardır. Yazısı okunamamıştır.

Env. No. 2817 (Res. 25)

Boyutları : 11X11 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Kahverengi, sarı.

c) **Dekor :** Yazı dekorludur. Arka kısmında iki sade bordür vardır. Yazısı okunamamıştır.

Env. No. 2818 (Res. 26)

Boyutları : 13X13,5 cm.
Kenar p.

Özellik : a) **Teknik :** Sgraffito

b) **Renk :** Koyu kahverengi, sarı.

c) **Dekor :** Yazı dekorludur. Ortada yuvarlak madalyon için-

de, rumiler ve bir aslanın arka ayakları olması muhtemel bir desen görülmektedir. Dış kısmın ağız kısmın ağız tarafında, fırça darbelerini andıran dekor vardır.

ما عمل (okunabilen)

Env. No. 2819 (Res. 27)

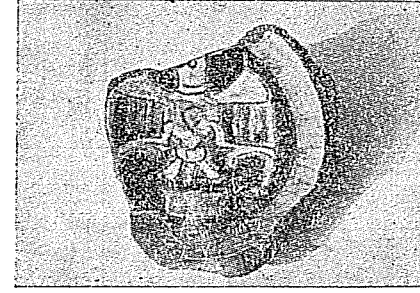
Boyutları : 12X15 cm.

Kenar p.

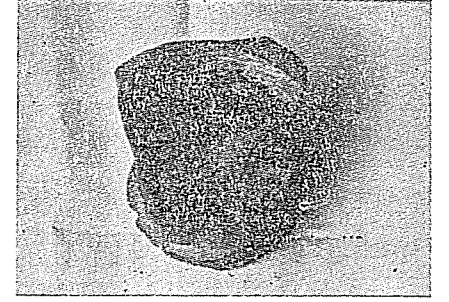
Özellik : a) Teknik : Sgraffito

b) Renk : Sarı.

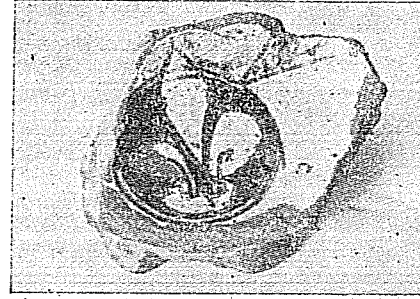
c) Dekor : Yazı dekorludur. Alt kısmında kahverengi şeridin küçük bir parçası görülmektedir.

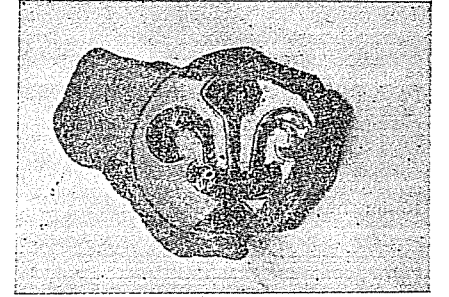
Resim 1. (Çinili Köşk Müzesine nakledilmiştir).

Resim 2.

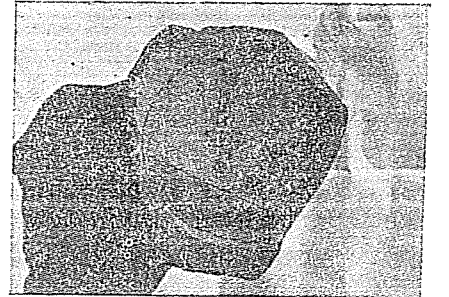
Resim 3.

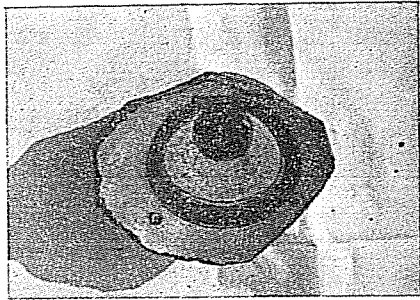
Resim 4a.

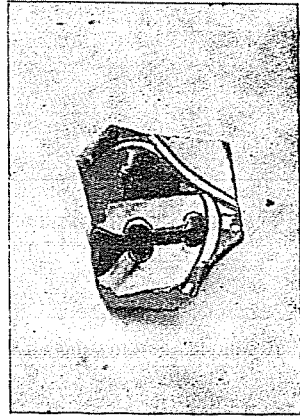
Resim 4b.

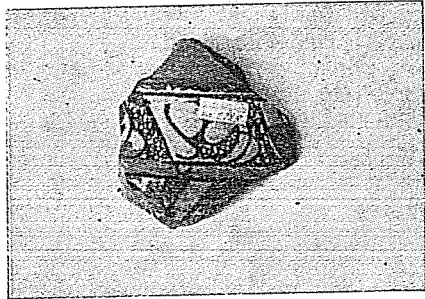
Resim 5.

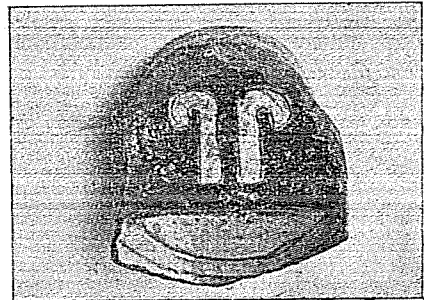
Resim 6.

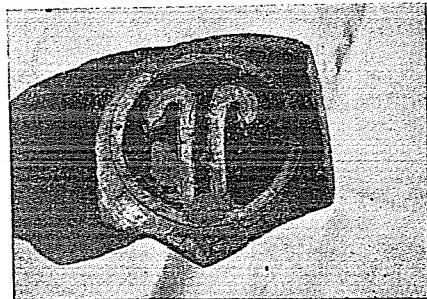
Resim 7a.

Resim 7b.

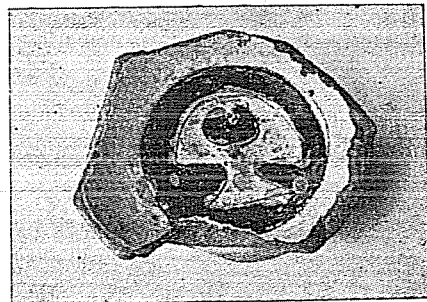
Resim 9.

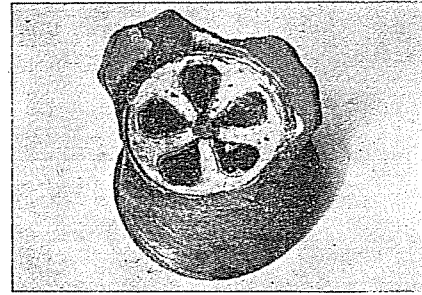
Resim 8.

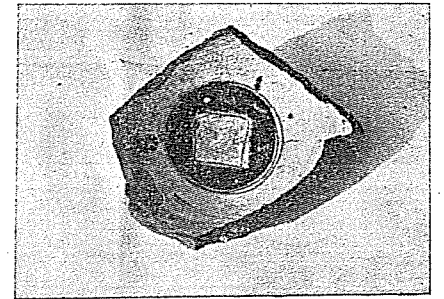
Resim 10.

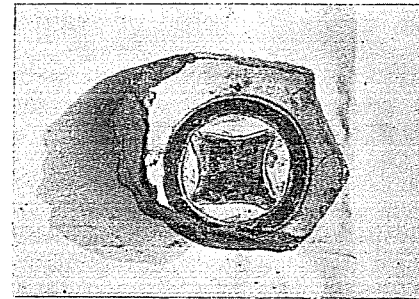
Resim 11.

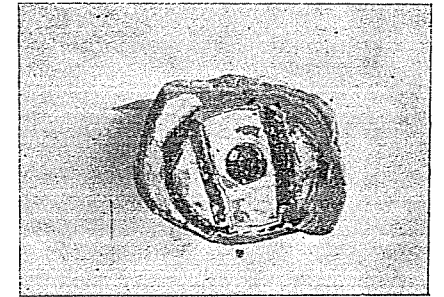
Resim 12.

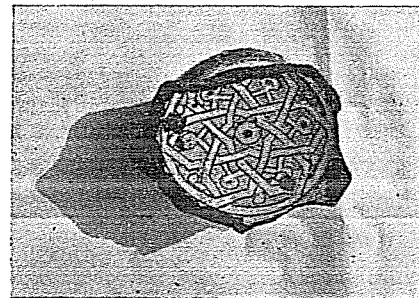
Resim 13.

Resim 14.

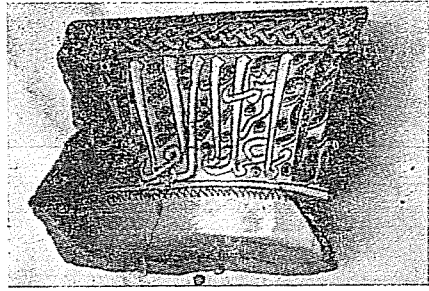
Resim 15.

Resim 16.

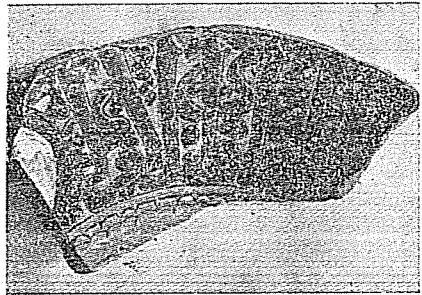
Resim 17.

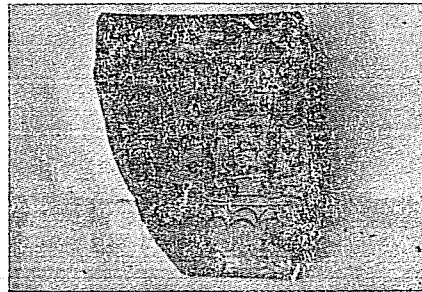
Resim 18a.

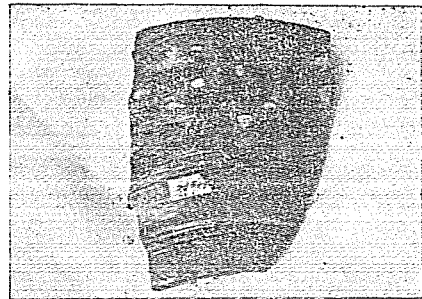
Resim 18b.

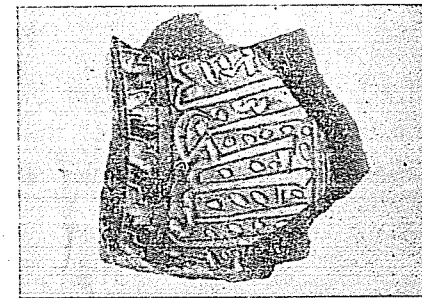
Resim 19.

Resim 20a.

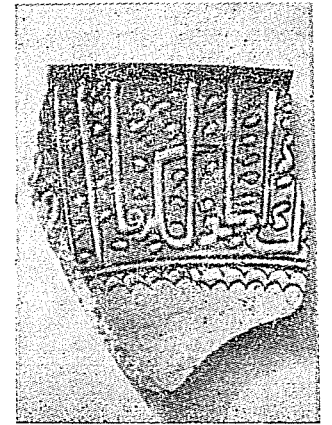
Resim 20b.

Resim 21.

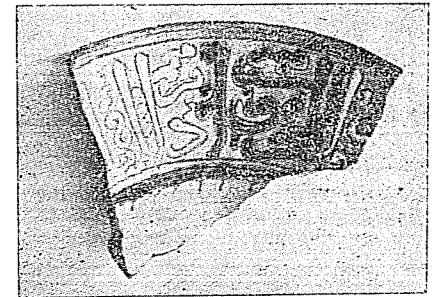
Resim 22.

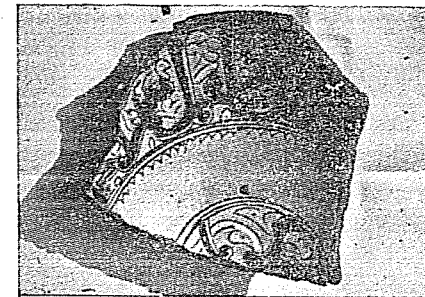
Resim 23.

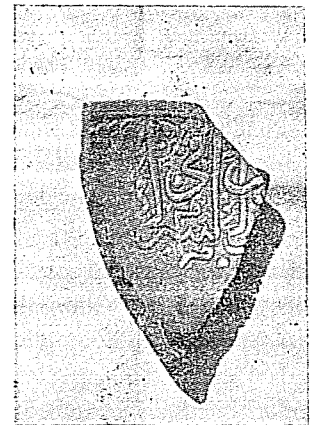
Resim 24.

Resim 25.

Resim 26.

Resim 27.